

Als meus pares

© del text: Marc Granell
© de les il·lustracions: Paco Giménez
© de les introduccions: Teresa Duran, Carlos Pérez
© d'aquesta edició: Perifèric Edicions
Sèquia de Montcada, 13 46470 Catarroja
Telèfon 609 426 131
Fax 961 270 038
Correu electrònic: periferic@periferic.es
www.periferic.es

1a edició: gener 2009
Disseny: Manuel Granell
Coordinació tècnica: Maria Casanova
Coordinació editorial: Àfrica Ramírez
Fotomecànica: Pentagraf
Impressió: Grafo, S.A.

ISBN: 978-84-92435-14-2
Dipòsit Legal: BI-8-09

Aquesta obra ha estat publicada amb una subvenció de la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas del Ministerio de Cultura per al seu préstec públic en Biblioteques Públiques, d'acord amb allò previst en l'article 37.2 de la Llei de Propietat Intel·lectual.

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda, emmagatzemada o transmesa, de cap manera ni per cap mitjà, sense l'autorització prèvia i escrita de l'editor; tret de les citacions en revistes, diaris o llibres si se n'esmenta la procedència.

EL DOMADOR

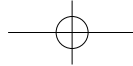
Poemes de Marc Granell

DE LÍNIES

sobre il·lustracions de Paco Giménez

perifèric
edicions

PACO GIMÉNEZ, DOMADOR DE LÍNIES

TERESA DURAN

Paco és home de talla curta i parca paraula.

Paco és amic lleial, tímid, generós i humil.

Paco treballa silenciós al cor d'una València bulliciosa i petardera.

I en què treballa? Ah, això és el que fa que Paco siga únic!

Paco és domador de línies.

És aquest un treball que requereix molta paciència i concentració. De vegades molt de temps, massa...

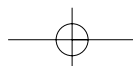
I és que les línies són difícils de domar. Molt més domesticar-les. I encara moltíssim més acaçar-les al vol.

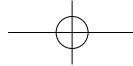
Com un caçador de safaris, Paco espera que bote una línia al mig de la trampa de la pàgina blanca. Però no una línia qualsevol. Cal que siga una línia salvatge, amb urpes de tigre i cor de lleó. Les línies del tipus gata maula no li interessien gens ni mica. Ni tan sols es fixa en elles quan voletegen al seu entorn.

Després d'un temps, que sol ser llarg, i després d'una espera que pot ser desesperant, zas!, una línia salvatge i bestial cau a la pàgina. Cal agafar-la al vol, acorralar-la en un cantó, fer-li entendre amb la mirada que no té escapatòria. La línia tremola, s'eriçona, s'encabrita, es tiba, i és aleshores, justament en eixe moment, quan el domador de línies agita la tralla del seu plomí i la doma. I li mostra el lloc exacte, precís, que la fera deu ocupar en la composició.

I torna a començar.

Bota una altra línia, es tiba, i zas! Ací la tenim, clavada, expectant, a les ordres del domador que, amb ella i amb totes les que ja té acorralades, pot muntar un circ de mulates de natges rotun-

des com llunes, cavalls de crins bregades, xicones de melics esplèndids, guerrers d'altres èpiques, ciutats laberíntiques, monstres acoquinats, focs d'artifici...

Impossible no aplaudir la seua funció.

Impossible no demanar més, no reclamar un bis.

Ha executat el seu treball d'una manera tan neta, tan pulcrament en l'escenografia i en l'atrezzo, la luminotècnia ha estat tan precisa, la coreografia tan exacta, que l'espectador resta bocabadat davant l'espectacle.

Certament, aquest no és un espectacle dels que es poden veure tots els dies.

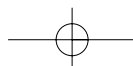
Fins i tot les feres de les seues línies semblen contentes en el seu nou estat. En ser domades han perdut llibertat, però continuen amb la seua excel·lència, ferotges, arrogants. El millor és que, ensinistrant-les, el circ de Paco no les ridiculitza.

Perquè Paco és generós amb elles, bondadós, no els exigeix més del que poden donar en una situació límit.

I elles ho saben. Es tensen i es corben, s'encabriten, salten, fins i tot semblen flotar en l'aire, i de sobte, zas!, de nou l'esclafit de la tralla, una altra vegada la gàbia de l'escàner, el raspallat del color, la presó del llibre, la tediosa espera en busca de lector...

Paco està acostumat a esperar:

Si vostès no, per favor, passen i contemplen.

A MANERA DE PRÒLEG

(per a un domador de línies o de tigres que, més o menys, ve a ser el mateix)

CARLOS PÉREZ

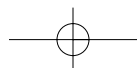
Fa quaranta anys, el dibuixant alemany Heinz Edelmann va recórrer als seus amplis recursos gràfics i a la música de The Beatles per a restituir a Pepperland la *joie de vivre* que sempre havia caracteritzat aquell lloc, en el qual residia el mític sergent Pepper i la, també llegendària, Banda del Club dels Cors Solitaris. Així, gràcies a la sàvia conjugació de cromatismes sonors i plàstics realitzada per Edelmann, van desaparèixer de Pepperland els terribles Blue Meanies, enemics a ultrança de la música i del color. Quasi per les mateixes dates en què succeïa tot açò, com si es tractara d'una conspiració mundial per a intentar acabar amb la tristesa, amb l'academisme en la il·lustració i amb els textos trufats de rancis missatges morals, va aparèixer per sorpresa Tom, un personatge creat per Russell Hoban que el dibuixant Quentin Blake va posar sobre el paper. La proposta de Tom, tan audaç com la dels tripulants del Submarí Groc, es va basar a posar en joc un intel·ligent repertori de magnífiques favades, pròpies d'un xiquet que exerceix com a tal, per a derrotar la seua tia Severa Rància i el capità Fanfarró, cap dels Sicaris Esportistes Peluts i expert a impartir la disciplina anglesa més estricta.

Paco Giménez es va situar, des dels seus inicis professionals, en aquesta línia de renovació internacional. I ho va fer en un país molt complex pel que fa a plantejaments educatius i editorials, que llavors (i tem que encara ara) semblava dominat per les pautes estètiques dels retrògrads Blue Meanies, com també per les idees pedagògiques de Na Severa Rància, una peculiar senyora que allí per on passava es marcien les flors i quan cantava s'esgarriaven els arbres. Per aquest motiu, moltes vegades, Paco Giménez ha pogut presentar els seus dibuixos després de disputar llargues, dures i tedioses trobades amb l'antipàtic i terrorífic capità Fanfarró, un sub-

jecte intolerant, sempre vestit de vint-i-un botó, que tenia els ulls com a brases, la veu com el tro i lluia uns bigotis amenaçadors, tan grans com el manillar d'una bicicleta de carreres. I és necessari afegir que, com sol succeir en la vida real, Na Severa Rància i el capità Fanfarró es van casar, consolidant un sòlid front comú per a frenar les idees de la gent aficionada a les favades, com és el cas dels il·lustradors de llibres. D'aquesta manera, Paco Giménez ha hagut d'articular una doble manera d'operar. En primer lloc, amb la paciència que el caracteritza, ha hagut de dominar les línies per a emmarcar correctament i novament el color. És a dir, «domar-les» perquè no s'allunyen de les vies modernes. En segon, també amb la mateixa paciència característica, s'ha vist obligat a suportar, amb massa freqüència, certs editors, sempre pendents de la subvenció i sempre disposats a declarar que compten amb escàs pressupost, com també que la seua inversió és «un risc» perquè no estan segurs que aqueixos dibuixos «tan moderns» agradaran ni a pares ni a infants. A la qual cosa cal afegir l'abundància de mals escriptors (molts d'ells —horror!— pedagogs professionals) que desconeixen que, en el començament del segle XXI (sempre ho repetiré), els protagonistes de les narracions ja no exerceixen de prínceps ni de bruixes i, molt menys, d'ogres salvatges. Les coses, m'atreiria a assegurar que des de fa moltíssim temps (tal vegada, des de 1917), van per altres camins. Però, en aquest país, continua sent molt difícil superar el llast acadèmic heretat del segle XIX. Qualsevol pot suposar, doncs, el que avui significa dedicar-se a la tasca d'il·lustrar llibres.

Per a mi, és especialment grat participar amb aquest pròleg en *El domador de línies*, un llibre dedicat a l'obra de Paco Giménez, en el qual han contribuït, també, Manel i Marc Granell. Al primer se li va ocórrer la idea del llibre i va seleccionar els dibuixos; el segon va realitzar, expressament, els poemes que acompanyen cada il·lustració. Els dos germans són professionals reconeguts (si és que el treball d'alguns de nosaltres es pot considerar una professió «reconeguda»). I, a més, viuen en un barri de Pepperland, on, malgrat la protecció musical, han de suportar amb freqüència els empenyaments dels tediosos Blue Meanies. El retrobament dels quatre ha vingut a ser, més o menys, com una interpretació, quasi tan entusiasta com la de Thelonious Monk, de la melodia *There's Danger In Your Eyes, Cherie* (una favada com qualsevol altra, allunyada, per descomptat, del control de Na Severa Rància i de la vigilància impertinent del capità Fanfarró i els seus Sicaris Esportistes Peluts).

EL DOMADOR DE LÍNIAS

NAIXEMENT DE LA NIT

Cada dia el dia,
abans de dormir,
cansat, mort de son,
construeix la nit:
apaga la llum
del sol i fa eixir
la lluna, que penja
del cel sense fil,
un cel que de negre
pinta en un bufit,
esguitat d'estrelles
fins a l'infinit.

SEMPRE

No és
o blanc o negre
ni és
o negre o blanc
que és
i ha de ser sempre
o blanc i negre
o negre i blanc.

COM UNA BALA

Quan recorre Motodril
com una bala la selva,
de la girafa al mandril,
tots es fan lívids d'enveja.

